

INTERREG-PROJECT

GRENSPARK GROOT-SAEFTINGHE

Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

Boeren & Natuur in het Grenspark Groot Saeftinghe

Infodag 22 februari

Mischa Indeherberg & Alex Wieland

In een notendop:

- Grenspark Groot Saeftinghe = kansen voor natuur én landbouwers;
- Project = experimenten met boerennatuur in de grensregio in Vlaanderen en Zeeuws-Vlaanderen;
- Vlaams en Nederlands deel Grenspark
  - Het zelfde doel, verschillende wijze van aanpak
  - Leren van elkaar

Wat zijn de uitgangspunten voor samenwerking met landbouwers in het Grenspark?

Uitgangspunt 1. De natuur in het Grenspark , en i.h.b. de Bruine kiekendief, heeft landbouwers nodig.

Uitgangspunt 2. Uitgangspunt is dat win-wins tussen landbouw en natuur bestaan.

(dus moet het mogelijk zijn natuur/kiekendiefvriendelijke maatregelen te vinden die inpasbaar zijn in de landbouw / de landbouwbedrijfsuitbating)

Uitgangspunt 3. We kunnen leren van elkaar.

Wat zijn de ecologische en landbouwkundige doelstellingen en uitdagingen in de polders?

- Meer 'boerennatuur';
  - vlaggenschip: Bruine kiekendief
  - wat goed is voor de bruine kiekendief is ook goed voor veel andere soorten in de polders: konijnen, hazen, eenden, ganzen, ...
- Duurzame en economisch rendabele landbouw in de polder
  - Het zoeken naar nieuwe verdien modellen die dit helpen mogelijk maken

Welke partijen zetten zich momenteel al actief in om met landbouwers samen te werken?

- Vlaams deel Grenspark
  - De Vlaamse landmaatschappij
  - *Mieco-effect*
- Nederlands deel Grenspark
  - Coördinatie: Collectief Poldernatuur Zeeland
  - Begeleiding: Agrarische Natuurvereniging De Groene Oogst

Wat zijn maatregelen /gewassen die - volgens de huidige inzichten - nuttig geacht worden?

- **Algemeen**

- Maatregelen die inspelen op het behoud van het open polderlandschap (ivm broed- en foerageergebied)
- Maatregelen die het aanbod aan prooidieren (muizen, konijnen, hazen, kleine vogels) voor de kiekendief verhogen (ivm foerageergebied)

Wat zijn maatregelen /gewassen die - volgens de huidige inzichten - nuttig geacht worden?

- Gericht op verbetering van biotopen die kaderen in provinciale zoekgebieden Agrarisch Natuurbeheer regeling:
  - Open akker
  - Droge dooradering
  - Natte dooradering
- Akkerranden
- Vogelakkers (in combinatie met eiwitrijke teelten)
- Braaklanden
- inrichten van oevers van waterlopen en natte overhoekjes in polders
- ecologisch beheer van dijken
- Alternatieve (oude) gewassen
- Maatregelen in randen/kopakkers van gewassen (bv in graszaad, brouwgerst)

Wat zijn maatregelen /gewassen die - volgens de huidige inzichten - nuttig geacht worden?

- Vlaams deel Grenspark
  - eiwitrijke teelten / vlinderbloemigen (grasklaver, luzerne, ...) (S: ADLO)
  - faunavoedselgewas (S: B0)
  - gemengde grasstroken (S: B0)
  - mengteelten van granen en peulvruchten
  - gras- of graan-kruidenranden, graanranden
  - braaklanden
  - inrichten van oevers van sloten en natte overhoekjes in polders
  - ecologisch beheer van dijken

Voor welke bedrijfstypes worden vooral kansen gezien?

- Vlaams deel Grenspark
  - Veeteeltbedrijven (vleesvee, melkvee, schapen, ...) want eiwitrijke teelten en mengteelten zijn interessant als veevoeder en verlagen de kostenstructuur
  - In 2de orde akkerbedrijven, via gewassen die bodemvruchtbaarheid kunnen verhogen
  - Echter, geen enkel bedrijfstype bij voorbaat uitgesloten

Voor welke bedrijfstypes worden vooral kansen gezien?

- **Nederlands deel Grenspark**
  - Veeteeltbedrijven en Akkerbouwbedrijven bieden de meeste kansen gezien het grondgebruik en oppervlaktes.
  - Andere bedrijven zijn niet uitgesloten (bv fruitteelt)

Reeds gerealiseerde of op stapel staande projecten en voorbeeldprojecten

- Referentie Nederlands deel Grenspark

- Vogelakkers voor kiekendieven:

- Positieve effecten in noord Nederland, vanaf 2017 eerste akker (bij Ossensisse).
- Eiwitrijke oogstbare gewassen in combinatie met akkerranden.

Partridge:

- >35 ha maatregelen in regulier agrarisch gebied 500 ha;
- randen, velden en struweel
- veel animo landbouwers
- gericht op samenwerking landbouw, jagers, natuurwerkgroepen
- enkele biotopen worden ook uitgetest in Grenspark

Reeds gerealiseerde of op stapel staande projecten en voorbeeldprojecten

- Vlaams deel Grenspark
  - Demonstratieproject in Nieuw-Arenbergpolder
    - 8 ha
    - Teelt van spelt, grasklaver en luzerne
    - Landbouwkundige, bedrijfseconomische en ecologische opvolging
  - Project Logistiek Park Waaslandhaven
    - 13,5 ha
    - Teelt van gras-kruidentmengsel op tijdelijk beschikbaar terrein
    - Samenwerking van 4 landbouwers

Aan welke formules van samenwerking wordt gedacht?

• Vlaams deel Grenspark

– Beheerovereenkomsten

- VLM
- Specifieke formules
- 5 jaar
- Focus in grensparkgebied: gemengde grasstroken, faunavoedselgewas, ...

– Demonstratieprojecten

- Op overheidsgronden
- Intensieve begeleiding door experts
- Wetenschappelijk opgevolgd

– Pasmuntovereenkomsten

- Gronden overheid + gronden landbouwers
- Op beiden kiekendiefvriendelijke teelten
- Tijdsduur onderling af te spreken
- Begeleid door experts

– Losse overeenkomsten

- Op overheidsgrond
- (Korte) samenwerking voor specifieke teelt

– Samenwerking zonder overeenkomst

- Minimale ondersteuning door experts voor kiekendiefvriendelijke maatregelen op eigen initiatief

Aan welke formules van samenwerking wordt gedacht?

- Nederlands deel Grenspark
  - Demoprojecten en specifieke inrichtingsmaatregelen die passen binnen leefgebieden agrarisch natuurbeheer
    - open akker, droge en natte dooradering
  - Doel:
    - Optimalisering agrarisch natuurbeheer;
    - meer overeenkomsten
  - Gericht op reguliere gronden (landbouw) of overheidsgronden;
  - Samenwerking met bedrijven die agrarische producten afnemen;
  - Input voor collectief Poldernatuur Zeeland;
  - Begeleiding uitvoering door Groene Oogst

Alle vragen welkom !

